

شهبندر زاده فایهلی

احمد حاکمی

اعمال و خیال

راجی نك خاطرہ لری

صاحب و ناشری :
خلق کتابخانہ سی صاحبی

عبدالعزیز

استانبول — نجم استنبول مطبعہ بی

۱۳۴۱

بر قاچ سوز

بو کتای ، اندیشه حقیقتله مألوف وجدانلر ، مباحث نهاییه بی سهون
ناساقلر ، ذوقله اوقویه بیایرلر . بر عصردر ، بو محیط و بو مات خیلی راجی لر
قیشدیردی ، و دهها بر چوقلری یتیشه جکدر .
قارئلرمزه تقدیم ایتدی کمز بو حکایه لر [عجیبا حکایه می ؟ !] مظهر توجه
اولورسه کندمزی بختیار صایارز ، چونکه بو حکایه یه رغبت ، جدیانه اظهار
توجه معناسنی متضمندر ، بو ایسه قارئلرمزدن استبعاد ایدیله مزه بو محترم مانده
اندیشه حقیقتله تأثر یاب بیکرجه حساس بوره ک موجود اولدیغنی یار و اغیاره
اثبات ایتشدیر .

اعماق خیال

راجی نك خاطرانی

آینہ ملی بابا ایله ملاقات

*** شہری ، تورکیا ممالکنک اک بویوک و اک کوزل شہر لرندن
یری در . بن برقچ وقتدر بوشہردہ ، شہرک اورطہ سندہ کائن برمجہدہ
ساکن اولیوردم . حکومت قوناغیلہ اویم ارہ سندہ کی یولاردہ نظر
دقتی جاب ایدن پک چوق شی وار ایدی . کھنہ خانہلر ، ہر بزی
اشیانہ محنت و سفالت اولان نیجہ ویرانہلر ، کچیلمز سوقاقلر ، سردار
جادہلر الی اخرہ . لکن حقیقہً جالب دقت اولان ، خانہمہ
یقین براسکی قبرستان ایدی .

بو مقبرہ نك اطرافی پک متین و صنعتکارانہ پایلمش دیوارلر ایله
چوریلیمشدی . دیواردہ ، اونر مترو فاصلہ ایله اچیلیمش پنجرہلرہ
طاقیلیمش طونج پارمققلر جدآ شایان تقدیر ایدی مقبرہ نك قاپوسی ،
صوکرہ دن طاقیلیمش برتختہ پارچہ سی ایدی . اسکی قاپوسنک تصاریف

ایامه مقاومت ایده میهرک محو اولدینی آکلاشیلوردی . بو قبرستان ، یالکنز بر جوق خاطرات و اجسادک مدفن دکل ، بر جوق انافس اثارکده مخزنی ایدی . پنجره لردن کورولدیکنه کوره اوراده منار طاشلرنده اسکی خطاطلرمزک قلم اعجاز کارندن چیمش نیجه یازیلر وار ایدی .

بو یازیلر ، شعر و ادب نقطه نظریله دخی حائر اهمیت اولدیغنه حکم ایدیله بیلیردی .

طاشلرک تپه سنده کی قاووقلر ، کلاهلر ، تاجلر ، تاریخ نقطه نظرندن شایان تدقیق ایدی . چوقدن بری متروک اولان قبرستانده کی قورقولی بر لطافت ویریوردی . انسان بوی اوزونلغنده اوتلر ، اولو قوقوسی نشر ایتدیکی ظن ایدیلن بالدیرانلر ، بهاردن اعتباراً فبرستانی قاپلایوردی . هیچ شهبه ایدیله میه جکی اوزره ، شیمدی شهرک وسسطنده قالمش اولان بو مقبره ، وقتیله شهرک بر کنسارنده ایدی ... سوکره شهر بویومش ، قبرستان اورطه ده قالمشدی . بن هر کون بو قبرستانک اوکندن کچور ، هر کچدکجه اوراسنی زیارت ارزوسنی ده کوکلدن کچیریوردم .

لکن بزم کبی وقت قیمتدارینک بر قسمنی تدارک معیشته ، دیگر قسمنی فوق و سفاهته حصر ایش کنجیلرک مقبره لرله اشتغاله وقتیمی اولور . اشته بنده اووقت ، وقتیمی مالا یعنی ایله امرار ایدر برکنج ایدم . سویلدیکم کبی ، بو مزارلنک هر کون او کنندن کچدیکم حالده یالکنز دیوارینک انتظام و متانتی تحسینه بر دقیقه فدا ایدردم . احوال

اولیه ماہ احوال اخیرم آره سنده کی تضادی افہام ایندہ بیلیمک ایچون کندی حقمده بر قیچ سوز سویلمک ایجاب ایدیور . متدینہ و پک ایی بر والدہ نک اہتمام تامیلہ کچن جو جقلغم بن دہ سو کولمز بر حس دینی و بیقیلماز بر دستور اخلاقی بر اقرش ایدی . مؤخرآ مکمل بر تحصیل کوردم فوق الحد ذی اولدیفمدن بزہ متدائر معلوماتہ اقرانمہ غائق ایدم .

اکثری کنجلمز کی مکتبیدن چیقار چیقماز کتابلر پیغولہ نیماہ آتہ جق یردہ توسیع معلوماتہ مکتبیدن سو کرہ باشلادم . آز چوق بر فکر پیدا ایتدیکم همان هیچ برشی قلمادی . باخصوص امثالم کی علوم دینیہ دن استغنا ایتمہ یرک ہم جهت ظاہریہ و ہمدہ اقسام باطنیہ دہ بہرہ دار اولدم . ایشته بو معلومات بیغینک آلتندہ بر کون وجدانی تحلیل ایتدیکم وقت کمال حیرتہ غریب بر خلیطہ کسلدیکی فرق ایتدم . بن کفر ایلہ ایماندن ، اقرار ایلہ انکاردن ، تصدیق ایلہ رییدن مرکب برشی اولمشدم . قلباً انکار ایتدیکی عقلاً تصدیق ایدر ، عقلاً رد ایتدیکی قلباً قبول ایدردم . والحاصل ریب دینلن اثرہا وجودیمی صارمش ایدی . بر فکری نہ قدر متین اساسلرلہ تحکیم ایتسم ، اثرہای ریب ، بر صارصیشدہ بیقیوردی . باری انکار قطعی ایلہ هیچ اولمازسہ راحت بر نقطہ دہ قالہ بیلورمی ایدم ؟ نہ کزر ! انکار باشقاشی ، ریب ینہ . باشقا ! اثرہای ریب ہر فکر قطعی نک دشمنی ایدی . ایستر اقرار اولسون ایستر انکار اولسون موضوع و مثبت برشی قبول ایتمیوردی . ایدی الواح حیاتیہ نی فکری انعکاسات وجودیہ سی دیہ قبول ایدرسہک ، مدہش بر عذاب دہ .

طاقتفرسا بر دوزخ ایچنده قالدیغم اکلایشیلیر هرکس ایچون پک طبیعی اولان شیلیر بنم ایچون باشقا بر شکل آلیوردی . بو احوال سائقه سیله عشقه دهده همیشه دهده بد بخت ایدم . غالباً مرد مکریز اولمشدم . . . بو طاقتفرسا احوال ایچنده یالکنیز بر پارچه راجتی ، حال غشی و مستیده بولنوردم . دائمی عشرتله وجودم شهره محو و نابودی بی طوتمش ایدی . بر کون تکمیل قوه معنویه می استعمال ایده رک کنیدی بی بهوش شیدن قوزتاردم . یکیدن اثرهای ریجی اولدیره جک براهین بوله بیامک امیدیه تحصیل و تدقیقه قویولدیم . بر کره دهها علوم باطنیه ایله مشغول و شهرت کامله صاحبی ذواته مراجعتیه باشلادم . بونلرک ایچنده پک فاضل ، پک صالح انسانلره تصادف ایتدم . نه چاره کی بونلرک علمی و دلائلی بنجه طفولیت بشریه نیک ایجاد کرده سی اولان خیالات و اساطیردن باشقه برشی دکلدی . بنی ، دوشدیکم کریوه دن قورتارمق ایچون تکمیل معلوماتی جرح و محو ایده جک و ادعا ایدیلن حقایق رأی العین کوستره جک بری لازم ایدی . بویله سنه تصادف ایتدم .

*** شهر جسیمنده علوم غربیه ایله مشغول ایکی جمعیت وار ایدی . بونلردن اسپریت جمعیتی دعوت ارواح و امثالی مهماتدن اعتباراً ماصه چویرمک کی اکنه جهره قدر شیلرله اشتغال ایدیوردی . اونلرک ک ایلری کلنلری ایله کوروشدم . روحک وجودینه اعتقاد تام ایله اینانیرلردی ، لکن کوستردکلری دلیلار بنجه ملعبه قوه خیالیه دن

عبارت ایدی . « مانیه تیزم » ایله اشتغال ایدن جمعیتله الفت پیدا ایتدم . لکن بونلردن نه چیقاردی ؟ هیج ! انسان کالای حیاته مالک اولدقجه بر طاقم قوای عجیبه یه مالک اولسی ، شته او قدر ! اما بوقوانک بر قسمی خفی قالمش ، نجه بونک اهمیتی یوق ایدی . بن بونک فوقنده شیلر آرایوردم .

درت سنه دوام ایدن بو ایکنجی حیاة ساعیانه مدهده هیج برشی قازانماقدن ماعدا هر یکی اوکرندکرم اثرهای ریه غدا اولدیغندن بر کره دهیا سقوط ایتدم . بو دفعه اسفل سافله دوشمش ایدم . یچاره ینمک ایچی دائمی بر میدان معارکه ایدی . امواج متخالفه افکار هیج طور مدهدن بر بریله مصادمه ایدرک دماغی قلقله ایله ولوله ایله طولدیریور ایدی فعالیت دماغیم شاشیله جق بر درجه یی بولمش ایدی . راحت و تسلی یی غشی و بیهوشیدن آرام . اک شوخ و چاپقین ارقداشلرمک افراط پرست رئیس اولدم . بوشمات عیش و نوشی بی اویوشدیریوردی ، نوعما بر سعادت ویریوردی .

ایچیوردم . . . ایچیوردم .

ارقداشلرمی شوخ و چاپقین تعبیرلریله توصیف ایتدیکمندن طولانی اونلر ارازل انساندن ظن ایدلمسون . بالعکس اونلر کوزل تحصیل کورمش وجدانلی و ناموسلی کنج لرایدی . لکن اکلنجه یه دوشکون وسفاهت و ذوق پر یسنه تابع ایدیلر . بده احوال روحیه لرینک مقتضاسی ایدی . ارقداشلرمزیرا مذهب لاقیدی یه سالک ایدیلر . بونلرک بر قسمی اختصاص پیدا ایلدیکی علم و فنله و وظیفه سیله مشغول اولارق انتهایات و حکمت دینیلن مهمای موجودیت ایله اشتغال ایتزدی . بعضیلری ایسه

حس دیدن عادتاً مجرد ایتش، دین و حکمته بقیه اساطیر نظر بیه با مقدمه بولنش ایدی . غریب قناعت ! بن بونلره غبطه ایدردم . جد آغریب قناعت ! بر قسمی ایسه رمضان قندیلارینی کوردیکی وقت مسلمان اولدیغنی در خاطر ایدن مسلمانلردن ایدی . قندیلار یاندیمی ؟ الیرینه تسیبیلرینی آلیرلر ، دیکله مه مک و هیچ بر شی ا کلاماق شرطیله جامعلری طولاشه رق قرآن و وعظ استماع ایدرلر ، وایکندی وقتی قالقمق شرطیله اوروج بیله طوتارلردی . اوروج طوتدینی حالده نماز قیامغه لزوم کورمه ینلری ده واردی . اوزون بر نماز اولان تراویحه هیچ بری یناشمازدی . رمضان بتدیمی ، بونلرک حس دینیسی ده الوداع ایدر ، کیدردی . موسم الیسه سی کیسه قیلندن اولان بونوع دیندارلغه بن هر سنه تعجب ایدردم .

بر کون که پک لطیف بر بهار کونی ایدی ، بر صحرا عالمی یاپمینی ارقداشلردن بر قاجی در میان ایتدی . بر چوق مباحثه دن سو کره ملحقیات ولایتدن لطافتیله مشهور .

*** قصبه سنه کیتمه که واوراده اوچ کون اکنمه که قرار ویردک . بوقصبه ، مرکز ولایته شمندوفرله مربوط ایدی . اوراده بولنیه جق حوایج مزئی تدارک ایتدکن سو کره شمندوفره بیندک .

*** شهرینک جوارلری پک فرحفراردر ، هله شمندوفر کذر کاهی جد آدلر یادر . الواح بدایع نمای طبیعت ، ارقداشلر مه کورلتیلی بر نشه ویرمشن ایکن بن بالمکس بیوک بر حزنه قاپلمش ایدم . ثبات و بقا اولمدقدن سو کره بو بدایع نه ایشه یارار ! بو قدر کوزللاکک شاهد و ناظری انسان همده انسانلرک بلکه بیکنده بری ایکن انسانده بقا

واری؟ کره ارض دیدیکمز بو سکنای موقتی دزین بر حزنه قایامیهرق
صیر ایتمک عجبا ممکنمی؟ نره دن کلدک؟ نره یه کیدیوروز؟ بر عقیده
صافیه نیک پک کوزل جواب ویردیکی بو سه سواله عقل و فن جواب
ویرمیوردی، بر کره دها طبیعتیه باقدم. بو دفعه کی نظر مک اوکنده
بیدایع غائب اولدی. ایشیق سوندی، هر طرفی ظلمت استیلا ایتدی.
گویا که حقیقت تکمیل دهشتیه کوزلریمه منجلی اولدی؛ باصره انسانی
او قشایان چمنلرده کی یشیلالکر انجق ملعبه ضیا! مینی مینی قوشلرک
جیولدیسی اهتزاز هوا! عالمتری قاپلایان بونور، موج اثر! والحاصل
هیچی بر ضرورته بر امره قانونه، اسبر؛ گویا قارشومده بودا غاوتنا
ماشای قیامونی تجسم ایتدی، حزن تبسمیه؛ صارارمش چهره سیله
هیچ! هیچ! هیچ! دیوردی.

پک زیاده طالعین قالدیغمی فرق ایدن بر ارقداش یینه نه یک وار؟

دیددی.

«هیچ» دیدم. بو هیچ یالکز حالی تعریفاً سویلنمه مش ایدی،
اغزمدن چیقان بو «هیچ» سوزی وصف کائنات ایدی. سکوت
وحزمدن بیزار اولان ارقداش لر اعتراضه باشلادیلر، فی الواقع مسیره یه
کیدن بر آدمک جنازه آلاینده بولنانلره مخصوص بر چهره قسوتما
کوسترسی چکیلیر شیلردن دکلدنر. باخصوص که! قسوت نشئه دن
زیاده ساریدر. ارقداش لردن بری: علاجی اونوتدق. «دیددی و
شخصمه مخصوص کلاه بچیملی جسم قدحی طولرددی. بو قدح بش
کره طولوب بوشالقدن صو کره بندن نشئه لی کسه اولامازدی. سیاحتمز
کمال شطارتله ا کمال ایدلدی. ایکندی وقتی... قصبه سینه مواصلت

ایتدك . بوقصه كوردیكم یرلك اك كوزلیدر . بومینی مینی مملکتدن
 اوقدر حظ ایتشمدرکه اقتدارم اولسه اورانه اختیار اقامت ایدردم
 قصبه نك اولری یکدیگرندن خیلی بعید و هریری اوج بش دویم
 جسامتنده بقیچهلرک ابچنده در . هر اوك بقیچه سنده متعدد ایرماقئر
 جریان ایدر . حتی بعض سوقاقلرنده بیله بویوجك ایرماقئر جاریدر .
 باغچه لری میوه دار اغاجلرله مملودر .

بوقصبه ده پك چوق كل یتیشیر، موسمنده باباللری پك چوقدره
 والحاصل ... قصبه سی کره مزك جنتلرندن بریدر . قصبه یه مواصلتمزده
 اولجده برقاچ کره مسافری قالدیغمز برذات طرفندن استقبال ایدلدك .
 اوکیجه بی دوستمزك خانه سنده کچیره رك ایرتسی کونی علی الصباح صو
 باشی « دینیلن موقعه کیتدك . متعدد یرلردن قاینایه رق طبیعی برحوضه
 بریکدکن صو کره متعدد قوللره منقسم اولوب آقان صولرک شریلدیسی
 لطیف بر آهنگ کبی سامعه نواز ایدی . اک کوزل موقعی انتخاب ایتدك
 لکن او موقعه بزدن اول کلمش ایکی کشی وارایدی . بو ایکی کیشی
 کوردیکمز وقت بهر مزك اغز مزدن چیقان سوزلر ، بونلرک کیم
 اولدیغنی اکتاتیر . اشته او سوزلر : ایکی سرسری ، ایکی دیلنجی ،
 ایکی سرخوش ، ایکی درویش . فی الحقیقه پڑمرده قیافتلی بو ایکی
 آدم ، احتمال که بو صفتلرک هپسینی جامع ایدی . بزده او طور دق .
 پڑمرده لر ، بزه ذره قدر اهمیت ویرمدیلر .

یکدیگریله قونوشمقده ایدیلر ، کویا بز خیالات قییلندن ایمشز
 کبی بو ایکی دولتینک برنظر دقتنه بیله هدف اوله مدق . حتی ارقداشلردن
 برینک « السلام علیکم » ی بیله هوایه کیتدی . آرقداشلردن هریری برو

شیشه اشتغاله باشلادی . کیمی یمک طبخیله، کیمی مزه تدارکیله مشغول اولدی . بنده حصرلینک باشنه کچهرک دماغی اوپوشدیرهقه قرار ویردم .

تصادفاً پڑمرده لرك ياننه دوشمش ایدم . بونلر قونیشیورلردی ، بنده دکلیوردم . اللی یاشنده ظن ایدیلن بریسی سویلیور، دها کنج اولان دیکلیور ، بعضاً صوریوردی . بونلرک مصاحبه سندن اولادلی اولدقلرینه حکم ایتدم . حقیقه دلی ایدیلر . لیکن دلیرک مجذوب دنیلن نوعندن . غریبدرکه بوایکی پڑمرده نلک دلیرجه قونشدینف مباحث بی اوتهدنبری اشغال ایدن شیرل ایدی . یاشلی دلی کنج دلی یه دییور . دی که : بو عالمده هر نه وار سه بنم صفت مدر . بن اولماسه م، برشی اولمازدی بن هم یاخود هیچم بن هیچم یاخود هم . ذاتاً هیچ ایله هپ عین واحد ، شی واحددر ! لیکن جهل فرق بر شیئی ایکی آدله یاد ایدیور ... !

مباحثک آتسی ده بوکا قیاس ایدلسون . متعجب اولدم، بلا اراده سوزه قاریشدم : عجایب : وارله یوق مساوی اولورمی ؟ مثلاً بن شمدی وارم ؟ یارین یوق اوله جغم . بوایکی حال آره سنده فرق یوقمی ؟ دیدم . دلی باشنی چویردی . قهقهه بی قوپاردی . - وای ! سن وارسلک ها ! « دیدی « عجبا وارمیسک ... ؟ » بومهم سؤالی کندی کندیمه پلک چوق کره صورمش ایدم . بو سؤال نظر سطحی اوکنده بی مهنا و مستحق استهزا کوریلیر . فقط دکلدر . اکر وار ایسه م نیچون یوق اوله جغم ؟ یوق اولیه جغم ، روحم باقی می قالاجق ، اشته اژدرهای ریبک یتشدیکی قسم معادله نلک بو صوک قسمی ایدی . روحم باقی قالاجقمی ؟

روح نهدر؟ بذاته حساسمیدر؟ هویتنی بیلیری؟ وار ایسه قالبندن
انفکاکنده نه کبی بر حال ایله حالله نه جکدر؟

ایشته جوابسز بر چوق سؤال . دلی علاوه ایتدی : آنجق بن
وارم زیرا که هیچم ، یوقم . وجودم مطلقدر . فنا مقیده واردر .
مطلق وجوددر . موجوددر . بوندن سوکره دلی صوصدی ، هر نه
سویلد مسه جواب اله مدم . نهایت سؤالرمله بیزار اولدی .

ارقداشنه : هایدی کیده لم ، بو حیوان بزى ذوقزدن آلیقویدی ،
دیدى . قالقوب کیتدی لر . نه غریب حال ! مکمل تحصیل کورمش
اولق دعواسنده بولنان بر انسانه پڑ مرده بردلی حیوان دیوردی !

“ قصبه سنده اوچ کون قالدق . بو اوچ کونی ارقداشلرک شکایت
واصرارینه رغبه اشق شفها یتهدن بیهوش بر حالده کچیردم . شمندوفره
بیندیکمز زمان ، ارقداشلردن بری بنله بر شیرل قونیشیوردی ، بن
ایسه اونک سوزلرینه هیچ اهمیت ویرمیه رک کندی مفکره ماله درد .
لشیوردم بر آراتق ارقداشه بلاراده « عجیبا بن وارحی یم » ؟ دیدم .
قهقهه بی قوباردی : راتی یتشدیرک ، راجی چیلدی رmq اوزره در . «
دیدى .

عودتمزک ایکنجی کونی ایدی که قهوه یه کیتمک اوزره مزارلغک
اوکندن کچیوردم . خلاف معتاد قیوسی آچیق ایدی . بو تصادفدن
استفاده ایچون قلبمده بویوک بر میل تحس ایدهرک مزارلغه کیردم . بر
قاچ یوز یاشنده جسم اغاچلرک سایه سی آلتنده یورومکه ومتروک
مقبره لرده بیتن وکویا رایحه موت صاچان ایری اوتلری چیکنه مکه
باشلادم .

مزار لنگ اورتہ سندنہ دائرہ وی بر خط اوزرینہ دیکلمش
 بر طاقم اغاجر نظر دقتمی جلب ایتدی . بر مقدار او طور مق ایچون
 او طرفه کیتدم بو آغاجر یکدیگرینه ملتصق یاپلمش ، و بر بیوک مانله
 تخصیص ایدلمش مقبره لک اطرافنده واقع ایدی . اغاجک برینسه اتکا
 ایتدیرلمش یاریسی حصردن یاریسی تحتسه پارچهلرندن یاپلمش بر کلبه
 کوزیمه ایلیدشدی متروک ظن ایدهرک قپوسنی آچه جم صیره ده ایچندن
 پلاسپارهلر اکتسا ایتش بری چیقدی .

اللی یاشلرنده ظن ایدیلن بو آدمک باشنده بشیل بر تاقیه ، واردی که
 قرق اللی قدر آینه پارچهلری یاپیشدیریلهرق تزین ایدلمش ایدی . بر
 چوق قماش پارچهلری یامانهرق الوان علامت السمانی ارانه ایدن ییرتیق
 جبه سندنه دخی آینه ، تنکه قیلندن شیلر دیکیلمش یاپیشدیرلمش ایدی .
 بر حالده که بو آدمی کوروبده ، دها طوغروسنی الیسه سنه باقوبده .
 کولمه مک الدن کلزدی . لکن اوزریمه عطف ایتدیکی نظر نده او قدر
 لطیف بر حلم وتواضع ، چهره سندنه او قدر حزین بر طونوقلق وار
 ایدی که بن کولمکدن ماعدا کندیسنه طوغری بر آدم آتدیم ، قیافتیله
 تضاد تام تشکیل ایدن بر جدیتله ، یواش و آهنگدار بر سسله : صفای
 کلدیکن نورم ، بیوریکز ، دیدی ، و کلبه سندن چیقاردینی بر حصر
 پارچه سفی یره سردی . او طور دم کلبه یه اتکا ایتش ایدم . اولک طرفه زده
 اون بش قدر جسیم طاشلی و کوزل ثلث یازی ایله مقبرلر ، صاغ وصول
 طرفه صیق دیکیلمش آغاجلر بولنیوردی . کلبه نک صاحبی بر کره
 دها ایچری کیردی ، مانغال خدمتی کورن بر چوملک کتیردی ، بر
 دها کیردی ، اسکی بر قهوه قوطیمی ، بر جزوه ، ایکی فنجان ، بر

ایریق ، بر توتون طبقه سی ، بر قاچ تنکه قوطو چیقاردی . قوری
اوتلر وچوپلرله یاقدینی آتسه جزوه یی سوردی . تکرار « صفا کلدیگز
نورم ، ناصلسکز ، ایسکیز ؟ » دیدی . « الحمداه » دیدم . بو آدمک
جدیتیه قیافتی آره سنده کی تضاد بی شاشیرتمش ایدی . تکرار سوزه
باشلایه رق « اسمکیز نه در ؟ » دیدی .

— احمد راجی

— احمد راجی می ؟ [کوله رک] بشریتک اسمنی غصب ایتمشک نورم !
— نوع بشر او قدر عاجز و ضعیف و محتاجدر که حیاتی رجا ایله
امرار ایدر . راجی دیمک انسان دیمکدر .

بوکاملانه سوزلر اوزرینه بر قات دها شاشیردم . بنده صوردم .
— سزک اسمکیز نه در ؟

— بنم آدیم چوقدر ، هر یرده بر اسم ووصفله یاد ایدیلیرم . بوراده
اوزرمده کی آینه لر دن طولایی « آینه لی دده » نامیله بنامم . اما سن
ایسترسه ک آدم بابادی .
بر مقدار تفکر دن صکره پیدا اولان خواهشی منع ایده میه رک
دیدم که :

— عزیزم ، ارباب کالدن اولدیغکز میدانده در . بویله ایکن
کالکزی بوغریب قیافت آلتنده ستر اتمه کزک سببی اکله یه میورم
— حال بوکه بوپک بسیطدر [قهوه یی پیشیره رک فنجانمی
طولدیردقن صکره] هر کس سوسه مراقلیدر . هر کس بر چوق
پاره صرف ایده رک درلو درلو البسه لر یاپدیریور . بنده بوشکل
بالیسه دن حظ ایدرم . «

بوجواب هم معقول هم دگل ایدی . حسبالمحا که فکرجه غیر معقول بولدم . وکندیسنه فکری می سویلدم ، جواب ویردی که :
 — بودعوامی غیر معقول بولویورسکیز ، حال بوکه دکدر .
 اللی یاشنده بر آدمک دانهسنی اون بش بعضاً یکر می غروشده آلوب
 یویننه طاقدینی واسمنه بویون باغی دیدیکی بر یولاری ، معقول کوردیککیز
 حالده کلاسه طاقدینم آینه پارچه لری نه دن غیر معقول اولسون !
 طوتالم که : هر ایکیسی بشرک مناسبتسزلکنه ، جنتنه دلالت ایتسون ،
 شو حالده بیله بنم جتم دها پارلاق ، دها موافق منطقدره .
 بردنبره بکا پارلاق بر فکر سناح اولدی ، مجنون قیافتنه کیرمش
 بر حکیم اولمق احتمالی بولان آینه لی دده ایله جدیات حقنده کوروشمک
 ایسته دم ، دیدم که :

— سلطانتسن ویرانده مدفون بر خزینه سک ، بن ایسه مشتاق
 حکمت بر آواره ایم ، لطفاً استفاده ایتمه مه مساعده ایدرمیسک ویر
 الکی اوپهیم .

— ال اوپمک [تعجبیه] نچون ؟ ایسترسهک قونوشهلم ، لکن
 سوزدن نه چیقار ! شیمدی به قدر کیم بیلیر قاچ حیوان یوکی کتاب
 او قودک نه اکلاک ؟ هیچ دکلی ؟ انسانلرک معلوماتی نه در ؟ احتیاج
 ذوق و انانیتلری اولان صنایعه طاند بولسانلری بر شیدر . لکن حق
 و حقیقته دائر نه بیلیرلر ؟ هیچ ! معادله عقلیه ایله حتی اعتراف ممکندر ،
 فقط بیلیمک اکلامق ممکنمی ؟ نه قونوشهلم ! ترکیب حروف ایله نقطه
 حکمت بیلینیری ؟ »

بو آنده غریب بر حال حس ایدیوردم . قوجه بر مدنیتک ، یدی

بيك سىنەلك مەسائىل انسانىيەتكە مەھسۇلى اولان مەسائىلنى تەخىر ايدىن بو
غەرىب القىيافە مەجنونك سوزلارنىدەكى بىۈكك ، بىكا پىك بىۈك بىر كۈچكك
وېرەش ايدى . پىك مەواضە پىك حەقىر ايدىم . شىق و شەفەيە مەقتەدر
اولامىھەرق كوزلەرنى مەستەھانە ، سەستەدەكارانە كەندىسە دىكەم .
مەتەسەنە دىدى كە :

— يورمىجى فەرضىياتى براقەلمدە بىر آز بېھوش اولالم ، اولمازى ؟
آينەلى بابا ايلە بىر قەھۈە دەھا اچمىك ...

برنجی کون

- ۱ -

نیورنا، نیورنا ! ؟
[بودا غاوتاما]

ذروہ ہیچی

قہوہ لری ایچہ کن سو کرہ آینه لی بابا کلمہ دن بر « نی » چیقاردی،
خفیف ولطیف صورتله آہنکہ باشلادی. مقبرہ نک سکوتی، نی ک صدای
حزینی بکا غریب بر ذوق ویریوردی. شہہ سز کیتد کجه سینہ مدن
بعضاً حزن آور، بعضاً فرحناک آہلر چیقارہ جق قدر شدتله تن بوذوق
غریبده قہوہ نک دہ دخلی وار ایدی. کندمدہ تبدلات عجیبہ حس
ایدیوردم کویا طاشیمغہ محکوم اولدینم بر بار ثقیل اوزہ رمدن آلتس ایدی.
کندمدہ بیوک بر خفیفلک طویویوردم. آینه لی بابا نی ایله تقسیمنی
بیتردکن سو کرہ خفیف وداودی برسسلہ او قومغہ و صکرہ دن نی ایله
آہنکہ باشلادی. او قویوردی :

بو فنا ملکنہ عبرتله نظر قیل ای جان ،
غفتی ایله ہبا ، خالی دکلدر میدان ،

قنی سلطان شلیمان، قنی اسکندر خان ،
 صد هزار عمری سرور ایله کچیرسهک بر آن ،
 نه کله بلبله باقی ، آ کوزم باغ جهان ،
 کیمه یار اولدی ؟ مرادنجی فلک دور زمان ،
 بوغزلده نه مهم برتاثر وار ایدی . آینه لی بابا، بو پارچه نی بیتیروبده
 نی اوفله مکه باشلادینی زمان کوزلرمدن یاش آقیوردی . بونلر دموع
 حزن وتله نی می ایدی ؟ سرشک ذوق وعشقی می ایدی ؟ بیللم، لکن
 یک متاثر ایدم . اودمده کی احوال روحیه و وجدانیه می تعریف ممکن دکل
 بابا اوقیوردی .

طمع و حرصه اویوب نفس ایله مقهور اوله ،
 راحتک زائل اولور نام مشهور اوله ،
 صحبت عارف باللهه ایریش ، دور اوله ،
 سلطنت مسند دنیا ایله مغرور اوله ،
 عشی درجه سنه کلش ایدم ؛ بابانک سسنی یک یواش وعادتا اوزاقدن
 کلیور کی طویمقده ایدم . نی شایان حیرت بر لطافت کسب ایتمش ایدی
 ذوق دنیا یه فریب اولمدیلر اهل کمال ،
 بیلدیلر حاصلی هپ ظل وهو العب وخیال ،
 ذوقه تشبیهی جهانک هله رؤیا یه مثال ؛
 دامن عشقی طوتوب بولدی قمو قرب وصال ،
 سامعهم یک ضعیفه مش ایدی . سسی عادتاپک اوزاقدن کی کلیوردی .
 یواش یواش حواسمدن تمیر ههیحله ظاهرندن تجرده باشلادم . برشی
 نکور میور . ایشتمیوردم . برمدت اویقویه قریب بر حالدده قالدیم ، بو

حال چوق سورمدی ، فعالیت دماغیه باشلادی . ظاهرأ برشی حس ایتمزکن کندیمی غریب برطالده کورمکه باشلادم . اعماق خیاله دالمش ایدم ، کوزلم قپالی اولدینی حالده کوریوردم کوریوردم که : اقلیمیزه بکزه مهین بر صحراده بولنیوردم . صحرا ، کورمدیکم برطاقم نباتات ایله فروش ایدی . سازلقریمزی آکدیران اوزون اوتلر آره سنده درلو درلو حیوانات کزینیور ، بونلرک بهضیمی بیرتیجی جنوارلرایدی ، لیکن بن اونلردن قوقیوردم . بی محابا یوله دوام ایدیوردم . آره صره بکا سوز سویله بن برده رفیقم وار ایدی . لیکن جسمنی کوره میوردم فقط برشی صورمق ایجاب ایتسه ، صوربیور وجوانی آلیوردم . ساعتدجه یورودک یورولدم . رفیق اثیریعه نروده بولندیغمزی . نرویه کیتدیگمزی صوردم : هندستانده یز ، ذروه هیچی به کیدیوروز . دیدی . مطیعانه یوله دوام ایتم . بر مدت صکره قارشو وعزده بر طاغ کوروندی . یوکسک ، پک یوکسک ایدی . بر مدت دها یورو . دکدن صکره طاغه یتیشدک ، کوش کبی پارلاق بردره جکک کنارنده بر کلبه به طوغری کیتمه می رفیقم سویلیدی . کلبه به کیتدم . ایچنده هنوز کنج بر آدم وار ایدی : نه ایسترسک ؟ دیدی . بن نه ایسته دیکمی بیلمیوردم . رفیقم جواب ویردی : ذروه هیچی بی زیارته کتیردم ، لطفأ رهبری اولک . دیدی . کنج آدم بکا نظر ممنونیتله باقدی ، المدن طوتدی و : کل ، دیدی . بر آغاجک کولکه سنده او طور دق . بکا دیدی که : ذروه هیچی به نوع انسانک بیکنده یوز بیکده بری چیه ماز . زیرا اکا چیقمتی ایچون انسان کندینه حاکم اولمی ، برقلبده امل اولورسه یوللرده قالیر . اورایه جانلی جنازه لر چیقاییلیر ،

سن کندیده اویله بر قوت حس ایدیوره یسک ؟
 بالعکس عاجز و صبر سز بر آدم اولدیغی یالکز حسن نیتیم بولندیغی
 سویلدم « هیات دیدی ، انسانلرک اکثریسی بویله در . هله بر تشبث
 ایدلم ، بلکه موفق اولورز . » بنی ینه المذن طوته رق تکرار کلبه یه
 کوتوردی « بوکون بوراده مسافرسک ، یارین علی السحر صعوده
 باشلارز ، شمدی و قتمزی بوشنه کچیرمه مک ایچون بر آرز قونه شهلم .
 دیدی ، واسمی صوردی . « راجی » دیدم . کندیسنه بیوک بر
 حرمت حس ایتمک باشلادیقم بو ذاته بنده صیقیله صیقیله اسمنی
 صوردم . « بوداغو ثاما شاقیامونی » جوانی ویردی . نوع بشرک اک
 بیوکلرندن بری اولدیغی تاریخدن و بعض آثار علویه سنک تقبضدن
 اکلامش اولدیغم « بودا » نك حضورنده ایدم . کمال حرمتله قیام
 ایدهرک النی اوپمک ایسته دم ، امتناع ایتدی . « بنم ایچون ایسه ، بن
 هیچم ؛ نزدمه حرمتله حقارت مساویدر . سنک ایچوک ایسه محبت
 قلبیه ک کافی و وافیدر ، دیدی . ایرتسی کونی علی السحر یوله حقیقه ق ،
 بودا المذن طوتیوردی . ذروه هیچی نك اتکلری کره مزده دهاطو غریسی
 کره مزی نظر عادی ایله سیر حالنده کور یله مین بر لطافته مالک ایدی .
 تصعد ایتدی کمز طریقک هر ایکی طرفی انواع ازهار بدیمه نما ایله مالی
 ایدی ، انسانی غشی ایدیچی بر رایحه لطیفه انتشار ایتمکده ، کل فداندلرینی
 آشیانه و داد ایدمش بلبلرک الحان و ترنماتی قلب انسانی تیتیرتمکده ایدی
 اوزرنده یوریدی کمز یول پک اینجه و آلتون کبی پارلاق ، پاموق کبی
 یوشاق بر قوم ایله مستور ایدی . بونک هر ایکی طرفدن جریان ایدن
 لطیف و مینی مینی ایرماقلرک شریلدیسی بر محبوبه فوآدک آغوش